

Kik azok a bizonytalanok?

Társadalmi háttér, politikai vélemények, médiafogyasztás

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE



2021. MÁRCIUS

ÖSSZEFOGLALÓ

- A Republikon Intézet elemzése azt mutatja, hogy míg az ellenzéknek van tartaléka a bizonytalanok között, addig a Fidesz-KDNP-nek csak korlátozottan. Az ellenzéknek tehát saját tábora egyben tartása mellett érdemes mozgósítania a kormánnyal kritikus bizonytalanokat is.
- A bizonytalanok 12 százaléka szeretné, ha a következő választás után is a Fidesz-KDNP kormány állna fel, 38 százaléuk azonban annak örülne, ha más venné át a kormányzást.
- A szakmunkás végzettséggel és az érettségivel rendelkezők körében, valamint a megyeszékhelyeken különösen magas a bizonytalanok aránya.
- A dél-dunántúli és a dél-alföldi régiókban erősen felülreprezentált a bizonytalanok aránya.
- A bizonytalanok 45 százaléka biztosan, vagy valószínűleg elmenne szavazni, ami az összes választó 13 százaléka.
- Négyötödük gondolja úgy, hogy a Fidesz kormányzása a gazdagoknak kedvez, valamint azt, hogy kormányzati protekcióval lehetséges előrejutni.
- A bizonytalanok 58 százaléka nem ért egyet azzal, hogy bárki retorziómentesen elmondhatja a véleményét.
- 70 százaléuk nem osztja azt a véleményt, hogy az EU bevándorlókat kívánna Magyarországra kényszeríteni.
- A bizonytalanok esetében nem érvényesül az állami média feltételezett monopóliuma: kétharmaduk soha vagy heti egy alkalomnál ritkábban nézi a Magyar Televíziót, 86 százaléuk soha vagy heti egy alkalomnál ritkábban hallgatja a Kossuth Rádiót.
- A hírportálokat olvasó bizonytalanok körében népszerűek a régebbi, bejáratottnak tekinthető hírportálok, mint az index.hu, az origo.hu, valamint a 24.hu.

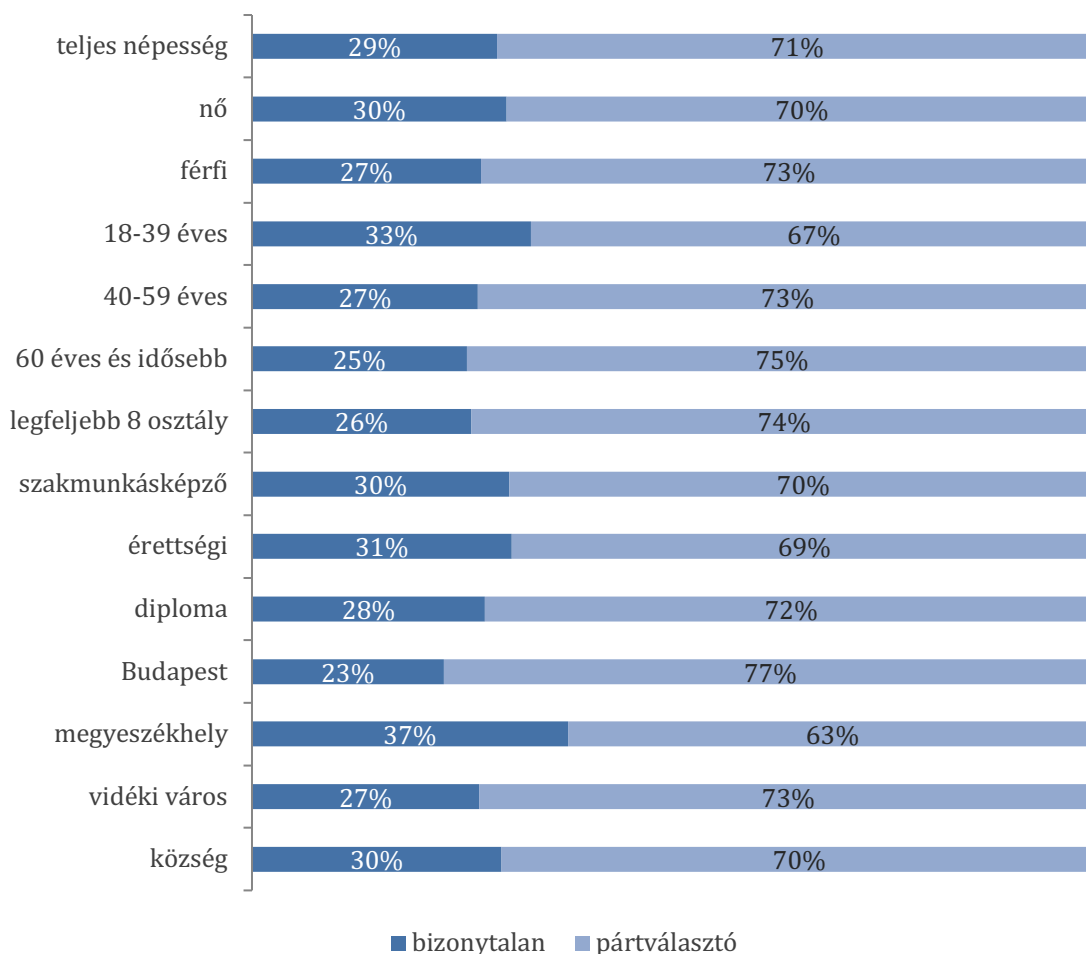
BEVEZETÉS

A közvélemény-kutatási adatok szerint Magyarországon a bizonytalanok aránya rendszerint 30-40 százalék körül mozog. Nem véletlen, hogy az esélylatolgatások során a politikusok és az elkötelezett választópolgárok is annak a reményüknek adnak hangot, hogy a bizonytalanok népes tábora a választás napján az ő oldalukat erősíti. A választási részvételi adatok azonban azt mutatják, hogy a szavazáson részt nem vevők aránya nagyjából megfelel a kutatásokban bizonytalanként azonosított csoporténak. Nem ugyanarról a csoportról van azonban szó, hiszen a pártot választani képesek részvétele sem garantált, valamint a bizonytalanok egy része a választásig végül találhat kedvére való pártot magának.

A Republikon Intézet alábbi elemzésében azt vizsgáljuk meg, hogy mi jellemző a bizonytalanokra társadalmi háttérük, politikai véleményük és médiafogyasztási szokásaik tekintetében. Az eredmények egzaktságát az adja, hogy egy nagymintás közvélemény-kutatáson alapszanak, így lehetőségünk volt közelebbről is szemügyre venni ezt a csoportot. A bizonytalanok csoportját a pártpreferenciák alapján alkottuk meg. Ide tartoznak a „nem menne el” és a „nem tudja” választ adók, továbbá a válaszdadást megtagadók. Együttesen a minta 29 százalékát adják.

Az elemzés alapját adó kutatás nem, kor, településtípus és végzettség szerint az ország felnőtt lakosságára reprezentatív, 5000 fős minta alapján, személyes megkérdezéssel készült 2020. január 8. és február 4. között, az adatfelvételt a Závecz Research végezte.

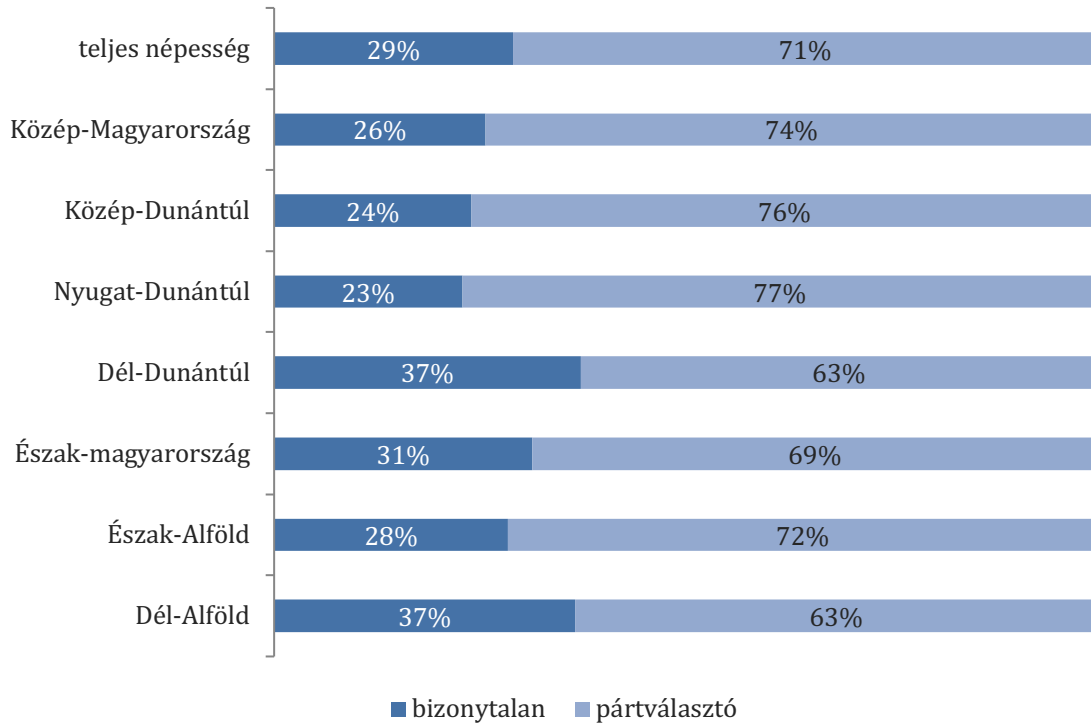
Bizonytalanok szociodemográfiai jellemzői



1. ábra: Bizonytalanok szociodemográfiai jellemzői

A bizonytalan szavazók szociodemográfiai jellemzőit megvizsgálva kitűnik, hogy az alacsony és a magas végzettséggel bírók aktívabbak, míg a szakmunkásképző végzettséggel és az érettséggel rendelkezők körében több a bizonytalan (1. ábra). A településméret tekintetében is hasonló hatás fedezhető fel, amennyiben az aktív fővárosiakhoz képest a megyeszékhelyeken különösen magas a bizonytalanok aránya.

Bizonytalanok aránya régiónként

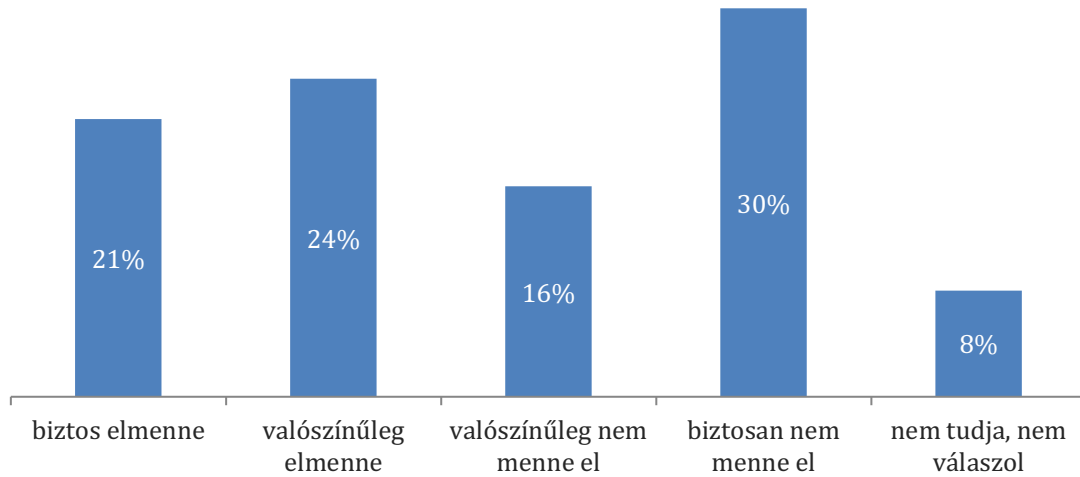


2. ábra: Bizonytalanok aránya régiónként

A földrajzi eloszlás alapján az állapítható meg, hogy a dél-dunántúli és a dél-alföldi régiókban erősen felülreprezentált a bizonytalanok aránya (2. ábra). A Republikon Intézet korábbi elemzése¹ szerint az utóbbiban több olyan egyéni választókerület található, amely eséllyel nyerhető az ellenzék számára.

¹ Republikon Intézet. (2020). Út a parlamenti többségig. Interneten: <http://republikon.hu/media/91870/21-02-16-republikon-ellenzeki-eselyek.pdf>

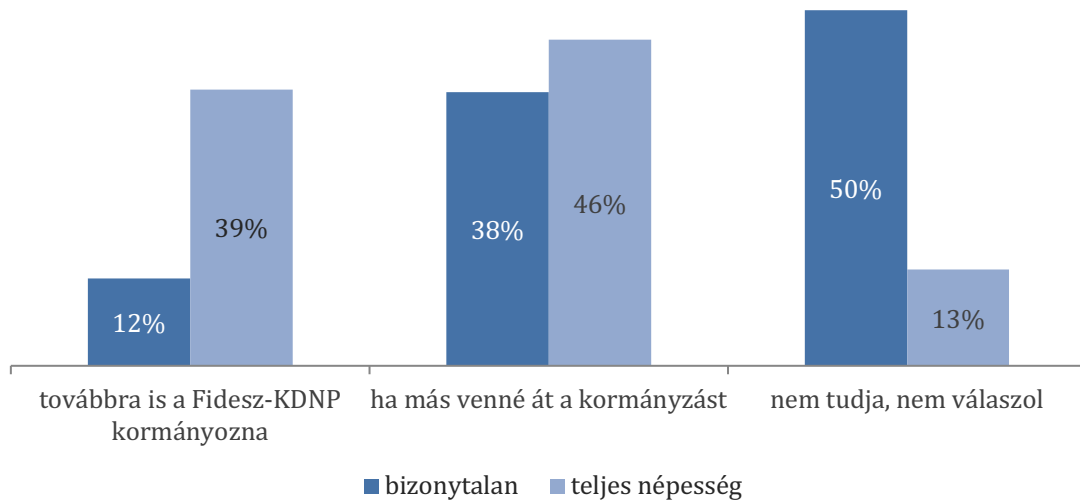
Bizonytalanok részvételi hajlandósága országgyűlési választáson



3. ábra: Bizonytalanok részvételi hajlandósága országgyűlési választáson

Érdeemes számba venni a pártválasztásukban bizonytalanok részvételi szándékát (3. ábra). A bizonytalanok egy része ugyanis hajlandó lenne elmenni szavazni, csupán nem talált még számára megfelelő pártot. Az adatok azt mutatják, hogy a bizonytalanok 45 százaléka biztosan, vagy valószínűleg elmenne szavazni, ez az összes választó 13 százalékát jelenti. A választási részvételi hajlandóságot firtató kérdésekre ugyanakkor többen válaszolják, hogy elmennek szavazni, mint ahányan ténylegesen megjelennek. Ezek az eredmények tehát felülbecsülik a választási részvételt.

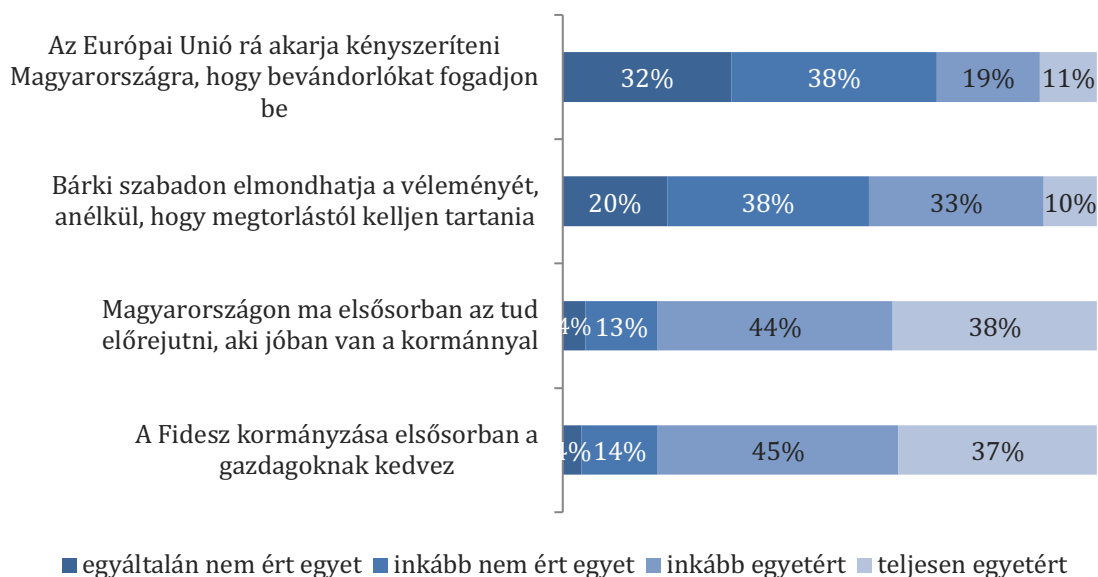
"Ön minek örülne, ha a következő választás után...?"



4. ábra: A 2022-es választásokkal kapcsolatos elvárások a bizonytalanok körében

Bár a bizonytalanok nem fogalmazzák meg pártválasztásukat a kérdezőbiztosoknak, megfogalmazznak elvárásokat egy elkövetkező választással kapcsolatban. A „maradjon-e a kormány, vagy távozzon” típusú kérdések alapján választ lehet kapni arra, hogy mekkora arányuk és melyik politikai oldalhoz tudna elköteleződni a választások során. A bizonytalanok fele válaszolt arra a kérdésre, hogy továbbra is Fidesz-KDNP, vagy más összeállítású kormányt szeretne a következő választás után (4. ábra). Az eredmények azt mutatják, hogy a bizonytalanok közül több az ellenzéki (38 százalék), mint a kormánypárti (12 százalék). Az adatok tükrében tehát megállapítható, hogy a bizonytalanok között a kormányváltó erőknek nagyobb tartaléka van, mint a Fidesz-KDNP-nek.

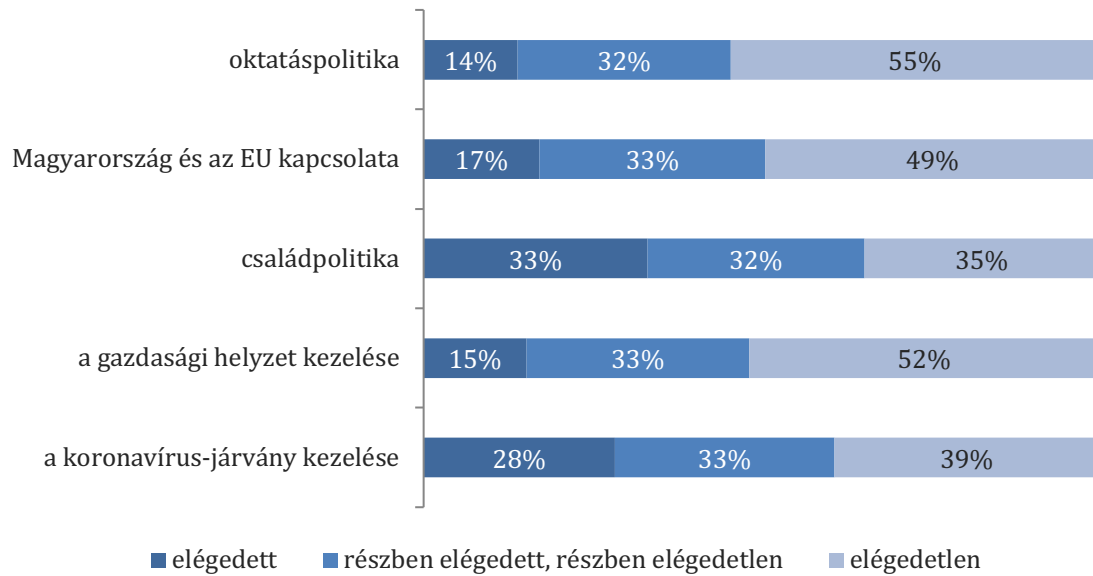
Politikai vélemények a bizonytalanok körében



5. ábra: Politikai vélemények a bizonytalanok és a teljes népesség körében

A bizonytalan szavazók politikai preferenciájáról, azaz pártválasztásáról nem rendelkezünk adattal, azonban véleményeik alapján megalkotható a politikai profiljuk. Itt a választ nem adók aránya 10-12 százalékos. Az 5. ábra azt mutatja meg, hogy milyen véleményt alkotnak a választ adó bizonytalanok az Orbán-rendszer természetére vonatkozó néhány kérdésre. Elsősorban az egyéni érvényesülés kapcsán mutatkozik elégedetlenség a Fidesz kormánnyal szemben mind a teljes népesség, mind a bizonytalanok körében. A bizonytalanok közül jelentős mértékben többen gondolják úgy, hogy a Fidesz kormányzása a gazdagoknak kedvez (82 százalék), valamint azt, hogy kormányzati protekcióval lehetséges előrejutni (82 százalék). A bizonytalanok 58 százaléka azzal nem ért egyet továbbá, hogy bárki retorziómentesen elmondhatná a véleményét. A megkérdezett bizonytalanok 70 százaléka nem ért egyet azzal a Fidesz által gyakran hangoztatott véleménnyel sem, hogy az EU bevándorlókat kívánna Magyarországra kényszeríteni.

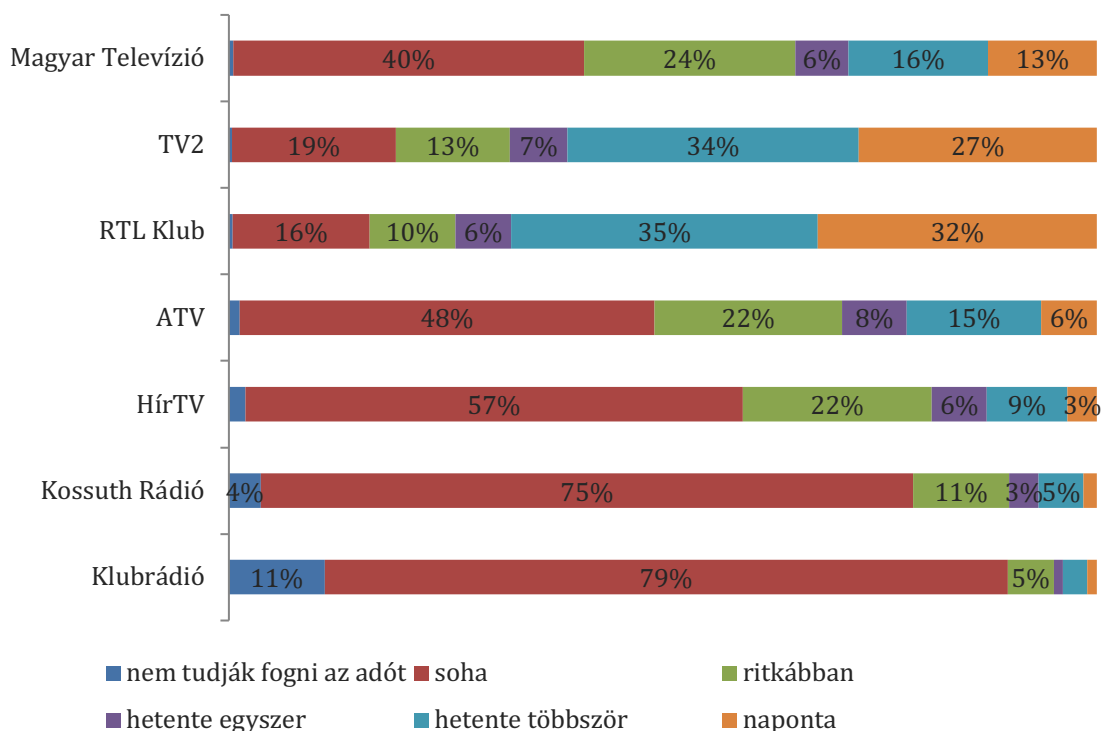
A kormány teljesítményével való elégedettség



6. ábra: A kormány teljesítményével való elégedettség

A kormány teljesítményének megítélésében különösen a gazdasági helyzet kezelése, az oktatáspolitiká, valamint az EU és Magyarország kapcsolata kapcsán mutatkozik meg jelentős elégedetlenség (6. ábra). Az elégedetlenek aránya 32-41 százalékkal meghaladja az elégedettekét. A koronavírus-járvány kezelése, valamint a családpolitika tekintetében kiegyensúlyozottabbak a vélemények.

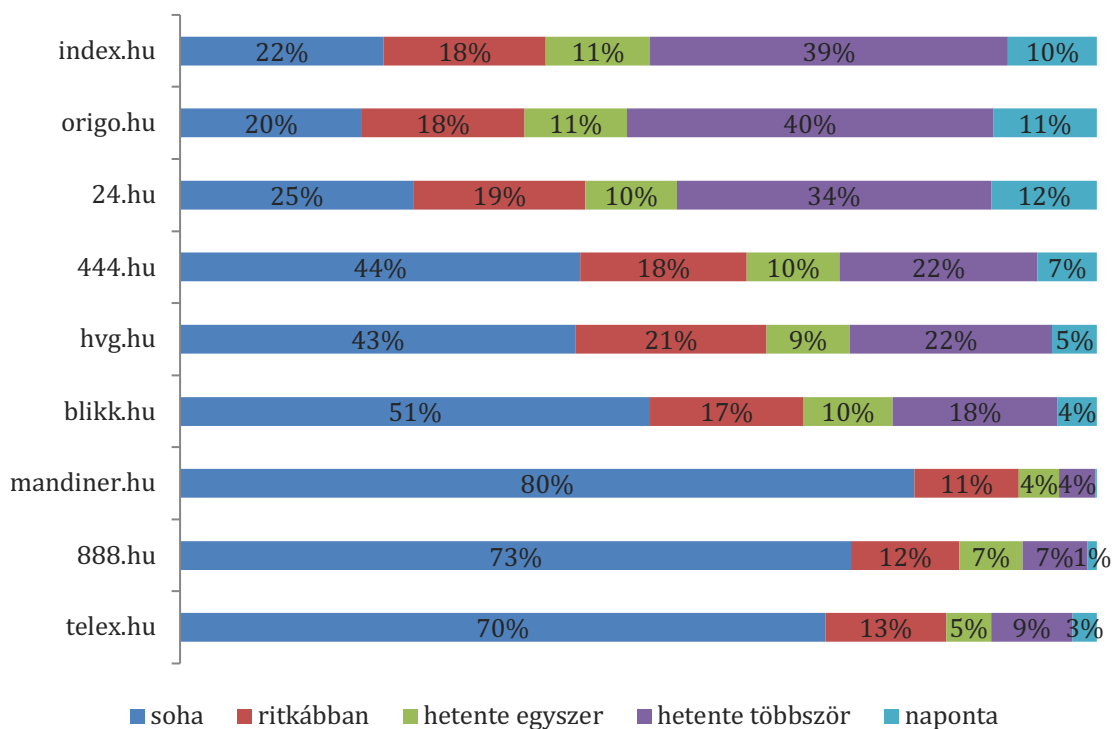
Bizonytalanok tévénézési és rádióhallgatási szokásai



7. ábra: Bizonytalanok tévénézési és rádióhallgatási szokásai

A 2018-as választás után népszerű vélemény volt, hogy a Fidesz előnye – elsősorban a kistélepülési – nyilvánosság uralásában rejlik. A bizonytalanok esetében nem érvényesül az állami média feltételezett monopóliuma (7. ábra). 64 százalékuk soha vagy heti egy alkalomnál ritkábban nézi a Magyar Televíziót, 86 százalékuk soha vagy heti egy alkalomnál ritkábban hallgatja a Kossuth Rádiót. Népszerűbbek a kereskedelmi televíziók, az RTL Klub heti többszöri nézettsége 67, míg a TV2-é 61 százalékos. Az ATV adásait a bizonytalanok 21 százaléka nézi hetente többször is, a HírTV-t 12 százalékuk. A televíziók tekintetében tehát nézettebbek a kormányfüggetlen adók a bizonytalanok között.

Hírportálok látogatottsága a bizonytalanok körében



8. ábra: Hírportálok látogatottsága a bizonytalanok körében

A közvélemény-kutatás során a bizonytalanok 49 százaléka mondta azt, hogy szokott híreket olvasni internetes portálokon. Körükben népszerűek a régebbi, bejáratottnak tekinthető hírportálok látogatása, mint az index.hu, valamint az origo.hu (8. ábra). Jelentősnek mondható továbbá a 24.hu olvasottsága. Heti rendszerességgel olvassa továbbá 39 százaléka a 444.hu, 36 százaléka a hvg.hu és 32 százaléka a blikk.hu híreit. Az index.hu felmondott újságírói által alapított telex.hu-t a portálokat olvasó bizonytalanok 17 százaléka látogatja heti rendszerességgel. A 888.hu és a mandiner.hu heti olvasottsága ebben a körben 8-8 százalékos.



Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

A Republikon működését 2018-21 között az Európai Unió „Europe for Citizens” programja támogatja.